

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 9 päivänä joulukuuta 2015

1416/2015

Valtioneuvoston asetus
rautatiejärjestelmän turvallisuudesta ja yhteentoimivuudesta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti
muutetaan rautatiejärjestelmän turvallisuudesta ja yhteentoimivuudesta annetun valtioneuvoston asetuksen (372/2011) liite IV seuraavasti:

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2016.

Helsingissä 3 päivänä joulukuuta 2015

Liikenne- ja viestintäministeri Anne Berner

Hallitusneuvos Hannu Pennanen

LIITE IV

OSAJÄRJESTELMIEN EY-TARKASTUSVAKUUTUS JA EY TARKASTUSMENNETELY

1. OSAJÄRJESTELMIEN EY-TARKASTUSVAKUUTUS

Osajärjestelmän EY-tarkastusvakuutus on rautatiejärjestelmän yhteentoimivuudesta yhteisössä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/57/EY (jäljempänä *yhteentoimivuusdirektiivi*) 18 artiklassa tarkoitetun hakijan laatima vakuutus, jossa hakija vakuuttaa yksinomaisella vastuullaan, että asianomainen osajärjestelmä, jolle on tehty asiaa koskevat tarkastukset, täyttää unionin asiaa koskevan lainsäädännön vaatimukset, asiaa koskevat kansalliset säännöt mukaan luettuina.

EY-tarkastusvakuutus ja siihen liittyvät asiakirjat on päivättävä ja allekirjoitettava.

EY-tarkastusvakuutuksen on perustuttava tässä liitteessä esitetyn osajärjestelmien EY-tarkastusmenettelyn tuloksena saatuihin tietoihin. Se on laadittava samalla kielellä kuin EY-tarkastusvakuutuksen mukana oleva tekninen tiedosto. Siihen on sisällyttävä vähintään seuraavat kohdat:

- a) viittaus yhteentoimivuusdirektiiviin, yhteentoimivuuden teknisiin eritelmiin (YTE) ja sovellettaviin kansallisiin sääntöihin;
- b) viittaus niihin YTE:iin tai niiden osiin, joihin nähden vaatimustenmukaisuutta ei ole arvioitu EY-tarkastusmenettelyssä, sekä sovellettuihin kansallisiin sääntöihin, kun kyseessä on poikkeus, parantamiseen tai uudistamiseen liittyvä YTE:ien osittainen soveltaminen, YTE:ään liittyvä siirtymäaika tai erityistapaus;
- c) yhteentoimivuusdirektiivin 18 artiklassa tarkoitetun hakijan nimi ja osoite (ilmoitettava toiminimi ja täydellinen osoite; valtuutetun edustajan osalta myös hankintayksikön tai valmistajan toiminimi);
- d) lyhyt kuvaus osajärjestelmästä;
- e) yhteentoimivuusdirektiivin 18 artiklassa tarkoitetun EY-tarkastuksen tai -tarkastukset suorittaneen ilmoitetun laitoksen tai ilmoitettujen laitosten nimi tai nimet ja osoite tai osoitteet;
- f) muiden EU-säädösten vaatimustenmukaisuuden arvioinnin suorittaneen ilmoitetun laitoksen tai ilmoitettujen laitosten nimi tai nimet ja osoite tai osoitteet;
- g) yhteentoimivuusdirektiivin 17 artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen kansallisten sääntöjen vaatimustenmukaisuuden tarkastuksen tai tarkastusten suorittaneen nimetyn elimen tai nimettyjen elinten nimi tai nimet ja osoite tai osoitteet;
- h) yhden tai useamman sellaisen arviointilaitoksen nimi ja osoite, joka on laatinut riskienarvioinnin yhteisten turvallisuusmenetelmien käyttöä koskevat turvallisuusarviointiraportit, jos sitä edellytetään yhteentoimivuusdirektiivissä;

- i) viittaukset EY-tarkastusvakuutuksen mukana olevaan tekniseen tiedostoon sisältyviin asiakirjoihin;
- j) asian kannalta merkitykselliset väliaikaiset tai lopulliset määräykset, joita osajärjestelmässä on noudatettava, tarvittaessa erityisesti käyttörajoitukset tai -ehdot;
- k) allekirjoittajan henkilötiedot.

Jos tässä liitteessä viitataan välivaiheen tarkastuslausumaan, tämän luvun säännöksiä sovelletaan kyseiseen vakuutukseen.

2. OSAJÄRJESTELMIEN EY-TARKASTUSVAKUUTUS MUUTOSTEN TAPAUKSESSA

Jos osajärjestelmään, josta on annettu EY-tarkastusvakuutus, tehdään muutos, joka ei ole kunnossapidon yhteydessä tapahtuvaa osien vaihtamista, sovelletaan jäljempänä olevia säännöksiä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta yhteentoimivuusdirektiivin 20 artiklan soveltamista.

2.1 Jos muutoksen tehnyt taho osoittaa, ettei muutos vaikuta osajärjestelmän suunnitellua koskeviin perusominaisuuksiin, jotka ovat tarpeen perusparametreihin liittyvien vaatimusten noudattamiseksi,

- a) muutoksen tehneen tahon on päivitettävä viittaukset EY-tarkastusvakuutuksen mukana olevan teknisen tiedoston asiakirjoihin;
- b) uutta EY-tarkastusvakuutusta ei vaadita.

2.2 Jos muutoksen tehnyt taho osoittaa, että muutos vaikuttaa osajärjestelmän perusparametreihin, jotka ovat tarpeen joihinkin perusparametreihin liittyvien vaatimusten noudattamiseksi,

- a) muutoksen tehneen tahon on laadittava täydentävä EY-tarkastusvakuutus, jossa viitataan kyseisiin perusparametreihin;
- b) täydentävään EY-tarkastusvakuutukseen on liitettävä luettelo alkuperäisen EY-tarkastusvakuutuksen mukana olevan teknisen tiedoston asiakirjoista, jotka eivät enää päde;
- c) EY-tarkastusvakuutuksen mukana olevaan tekniseen tiedostoon on sisällytettävä näyttö siitä, että muutokset vaikuttavat ainoastaan alakohdassa tarkoitettuihin perusparametreihin;
- d) tämän liitteen 1 luvun säännöksiä sovelletaan sovellettavin osin kyseiseen täydentävään EY-tarkastusvakuutukseen;
- e) alkuperäisen EY-tarkastusvakuutuksen katsotaan edelleen pätevän niihin perusparametreihin, joihin muutos ei vaikuta.

3. OSAJÄRJESTELMIEN EY-TARKASTUSVAKUUTUS LISÄTARKASTUSTEN TAPAUKSESSA

Jos tehdään lisätarkastuksia, osajärjestelmää koskevaa EY-tarkastusvakuutusta voidaan täydentää erityisesti, jos lisätarkastukset ovat tarpeellisia uuden käyttöönottoluvan saamiseksi. Tässä tapauksessa täydentävä vakuutus koskee ainoastaan lisätarkastusten soveltamisalaa.

OSAJÄRJESTELMIEN EY-TARKASTUSMENETTELY

1. YLEISET PERIAATTEET

EY-tarkastuksella tarkoitetaan yhteentoimivuusdirektiivin 18 artiklassa tarkoitettua hakijan toteuttamaa menettelyä, jolla osoitetaan, täyttyvätkö osajärjestelmää koskevan unionin lainsäädännön vaatimukset, mukaan luettuina asiaa koskevat kansalliset säännöt, ja voidaanko osajärjestelmälle antaa käyttöönottolupa.

2. ILMOITETUN LAITOKSEN ANTAMA EY-TARKASTUSTODISTUS

2.1 Johdanto

Yhteentoimivuusdirektiivissä YTE:iin nähden tehtävällä tarkastuksella tarkoitetaan menettelyä, jolla ilmoitettu laitos tarkistaa ja todistaa, että osajärjestelmä on asiaa koskevien YTEjen mukainen.

Tämä ei rajoita hankintayksikön tai valmistajan velvollisuuksia noudattaa muuta unionin asiaa koskevaa lainsäädäntöä, mukaan luettuina muun lainsäädännön mukaisesti vaadittavat arviointilaitosten suorittamat todentamiset.

2.2 Välivaiheen tarkastuslausuma

2.2.1 Periaatteet

Tarkastukset voidaan hankintayksikön tai valmistajan pyynnöstä tehdä osajärjestelmän osille tai ne voidaan rajoittaa koskemaan tiettyjä tarkastusmenettelyn vaiheita. Tällöin tarkastusten tulokset voidaan esittää välivaiheen tarkastuslausumassa, jonka hankintayksikön tai valmistajan valitsema ilmoitettu laitos antaa.

Välivaiheen tarkastuslausumassa on annettava viitetiedot YTE:istä, joihin nähden vaatimustenmukaisuus on arvioitu.

2.2.2 Osajärjestelmän osat

Yhteentoimivuusdirektiivin 18 artiklassa tarkoitettu hakija voi hakea välivaiheen tarkastuslausumaa mille tahansa osajärjestelmän osalle. Tällöin kukin osa tarkastetaan kussakin vaiheessa.

2.2.3 Tarkastusmenettelyn vaiheet

Osajärjestelmä tai tietyt osajärjestelmän osat on tarkastettava seuraavissa vaiheissa:

- a) kokonaissuunnittelu;

- b) tuotanto: rakentaminen, johon sisältyvät erityisesti maa- ja vesirakennustyöt, valmistaminen, osatekijöiden kokoaminen ja kokonaisuuden säätö;
- c) lopputestaus.

Yhteentoimivuusdirektiivin 18 artiklassa tarkoitettu hakija voi hakea välivaiheen tarkastuslausumaa suunnitteluvaiheelle (tyyppiä koskeva testaus mukaan luettuna) ja tuotantovaiheelle koko osajärjestelmälle tai mille tahansa osajärjestelmän osalle.

2.3 Tarkastustodistus

2.3.1 Tarkastuksesta vastaavat ilmoitetut laitokset arvioivat osajärjestelmän suunnittelun, tuotannon ja lopputestauksen ja laativat tarkastustodistuksen hankintayksikölle tai valmistajalle, joka laatii EY-tarkastusvakuutuksen. Tarkastustodistuksessa on annettava viitetiedot YTE:istä, joihin nähden vaatimustenmukaisuus on arvioitu.

Jos osajärjestelmän vaatimustenmukaisuutta ei ole arvioitu kaikkiin asianomaisiin YTE:iin nähden (jos kyseessä on poikkeus, parantamiseen tai uudistamiseen liittyvä YTE:ien osittainen soveltaminen, YTE:ään liittyvä siirtymäaika tai erityistapaus), tarkastustodistuksessa on annettava viitetiedot niistä YTE:istä tai niiden osista, joihin nähden vaatimustenmukaisuutta ei ole arvioitu ilmoitetun laitoksen suorittamassa tarkastusmenetelyssä.

2.3.2 Jos on annettu välivaiheen tarkastuslausumia, osajärjestelmän tarkastuksesta vastaava ilmoitettu laitos ottaa nämä välivaiheen tarkastuslausumat huomioon ja ennen tarkastustodistuksen antamista

- a) tarkastaa, että välivaiheen tarkastuslausuma kattaa asianmukaisesti kaikki sovellettavat YTE:ien vaatimukset;
- b) tarkastaa kaikki näkökohdat, joita välivaiheen tarkastuslausuma ei kata; ja
- c) tarkastaa koko osajärjestelmän lopputestauksen.

2.3.3 Jos osajärjestelmään, josta on jo annettu tarkastustodistus, tehdään muutos, ilmoitettu laitos tekee ainoastaan sellaiset tutkimukset ja testit, jotka ovat merkityksellisiä ja tarpeellisia muutosten kannalta. Tällöin arviointi koskee ainoastaan muutettuja osajärjestelmän osia ja niiden liittymäkohtia osajärjestelmän niihin osiin, joita ei ole muutettu.

2.3.4 Kunkin osajärjestelmän tarkastuksessa mukana olleen ilmoitetun laitoksen on laadittava koko toimintansa kattava tekninen tiedosto yhteentoimivuusdirektiivin 18 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

2.4 EY-tarkastusvakuutuksen mukana oleva tekninen tiedosto

Yhteentoimivuusdirektiivin 18 artiklassa tarkoitetun hakijan on koottava EY-tarkastusvakuutuksen mukana oleva tekninen tiedosto, jossa on oltava seuraavat asiakirjat:

- a) kyseisen osajärjestelmän suunnitteluun liittyvät tekniset ominaisuudet, kuten toteuttamista vastaavat yleissuunnitelmat ja yksityiskohtaiset suunnitelmat, sähkö- ja hydrauliset kaaviot, ohjauspiirikaaviot, tieto- ja automaatiojärjestelmien kuvaus,

joiden on oltava riittävän yksityiskohtaisia suoritettujen vaatimustenmukaisuustarkastuksen dokumentoimiseksi, sekä käyttö- ja kunnossapito-ohjeet;

- b) luettelo yhteentoimivuusdirektiivin 5 artiklan 3 kohdan d alakohdassa tarkoitettuihin osajärjestelmään sisällyttävistä yhteentoimivuuden osatekijöistä;
- c) kunkin osajärjestelmän tarkastukseen osallistuneen ilmoitetun laitoksen kokoamat yhteentoimivuusdirektiivin 18 artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen teknisten tiedostojen, joihin on sisällyttävä seuraavat:
 - jäljennökset yhteentoimivuusdirektiivin 5 artiklan 3 kohdan d alakohdassa tarkoitettuja yhteentoimivuuden osatekijöitä varten laadituista EY vaatimustenmukaisuusvakuutuksista tai tarvittaessa EY-käyttöönsoveltuvuusvakuutuksista, sekä lisäksi tarvittaessa vastaavat laskelmat ja jäljennökset niiden testien ja tutkimusten pöytäkirjoista, joita ilmoitettu laitos on suorittanut asianomaisten määräysten perusteella,
 - tarkastustodistuksen mukana oleva välivaiheen tarkastuslausuma sekä ilmoitetun laitoksen antamat tulokset välivaiheen tarkastuslausuman pätevyyden tarkistamisesta,
 - tarkastuksesta vastaavan ilmoitetun laitoksen allekirjoittama tarkastustodistus siitä, että osajärjestelmä on sovellettavien YTE:ien vaatimusten mukainen, sekä vastaavat ilmoitetun laitoksen tarkastamat laskelmat; todistuksessa täsmennetään tarvittaessa töiden aikana esitetyt varaukset, joita ei ole peruttu; tarkastustodistukseen on liitettävä myös ilmoitetun laitoksen laatimat kertomukset tarkastuksista, joita se on suorittanut tehtävänsä aikana
- d) muun EU-lainsäädännön mukaisesti annetut tarkastustodistukset;
- e) tapauksissa, joissa edellytetään osajärjestelmien turvallisen yhdistämisen tarkastamista yhteentoimivuusdirektiivin 15 artiklan mukaan, asiaa koskevaan tekniseen tiedostoon on sisällyttävä arvioijan kertomus tai kertomukset rautatiedirektiivin 2004/49/EY 6 artiklan 3 kohdassa tarkoitetuista riskinarvioinnin yhteisistä turvallisuusmenetelmistä.

2.5 Ilmoitettujen laitosten suorittama valvonta

Hankkeen toteutuksen tarkastamisesta vastaavan ilmoitetun laitoksen oikeudesta tehdä hankkeen aikana tarkastuksia sekä saada tutkittavakseen hankkeen tarkastusta varten tarvittavat toteuttamissuunnitelmat ja muut tarvittavat asiakirjat säädetään rautatielain (304/2011) 63 §:ssä. Ilmoitetun laitoksen on tehtävä tässä kohdassa tarkoitettuja tarkastuksia määräajoin varmistaakseen, että asianomaisia YTEjä noudatetaan.

Ilmoitetun laitoksen on valvottava osajärjestelmää, johon yhteentoimivuuden osatekijät on asennettu, jotta se voi arvioida osajärjestelmän soveltuvuutta käyttöön sille suunnitellussa rautatieympäristössä, jos asianomaisessa YTEssä niin vaaditaan.

2.6 Teknisten asiakirjojen säilyttäminen

Valmistajan tai hankintayksikön on säilytettävä jäljennös EY-tarkastusvakuutuksen mukana olevasta täydellisestä teknisestä tiedostosta koko osajärjestelmän elinkaaren ajan. Ne on toimitettava niitä pyytävälle jäsenvaltiolle.

Käyttöönottolupaa koskevan hakemuksen yhteydessä toimitetut asiakirjat on toimitettava Liikenteen turvallisuusvirastolle, joka voi vaatia, että osa tai osia hakemuksen yhteydessä toimitetuista asiakirjoista käännetään suomeksi.

2.7 Julkaiseminen

Kunkin ilmoitetun laitoksen on julkaistava määräajoin aiheelliset tiedot seuraavista:

- a) vastaanotetut tarkastuspyynnöt ja välivaiheen tarkastuslausumapyynnöt;
- b) yhteentoimivuuden osatekijöiden vaatimustenmukaisuuden ja käyttöönsoveltuvuuden arviointipyynnöt;
- c) annetut tai evätyt välivaiheen tarkastuslausumat;
- d) annetut tai evätyt vaatimustenmukaisuustodistukset ja EY-käyttöönsoveltuvuustodistukset;
- e) annetut tai evätyt tarkastustodistukset.

3. NIMETYN ELIMEN ANTAMA TARKASTUSTODISTUS

3.1 Johdanto

Jos sovelletaan kansallisia sääntöjä, tarkastukseen on sisällyttävä menettely, jossa yhteentoimivuusdirektiivin 17 artiklan 3 kohdan kolmannen alakohdan mukaan nimetty elin, jäljempänä *nimetty elin*, tarkastaa ja todistaa, että osajärjestelmä on direktiivin 17 artiklan 3 kohdan mukaisesti kansallisten sääntöjen mukainen, kaikissa jäsenvaltioissa, joissa osajärjestelmä on tarkoitus ottaa käyttöön.

3.2 Tarkastustodistus

Nimetty elin laatii hankintayksikölle tai valmistajille tarkoitetun tarkastustodistuksen.

Todistuksessa on annettava viitetiedot niistä kansallisista säännöistä, joihin nähden vaatimustenmukaisuus on arvioitu nimetyn elimen suorittamassa tarkastusmenettelyssä.

Jos kansalliset säännöt koskevat kalustoyksikön muodostavia osajärjestelmiä, nimetyn elimen on jaettava todistus kahteen osaan, joista toisessa annetaan viitetiedot niistä kansallisista säännöistä, jotka liittyvät kalustoyksikön ja kyseisen rataverkon väliseen tekniseen yhteensopivuuteen, ja toisessa kaikista muista kansallisista säännöistä.

3.3 Tekninen tiedosto

Kun kyse on kansallisista säännöistä, nimetyn elimen kokoama ja tarkastustodistuksen mukana oleva tekninen tiedosto on liitettävä EY-tarkastusvakuutuksen mukana olevaan tekniseen tiedostoon ja sen on sisällettävä tarvittavat tekniset tiedot sen arvioimiseksi, että osajärjestelmä on näiden kansallisten sääntöjen mukainen.

4. OSAJÄRJESTELMIEN OSIEN TARKASTUS YHTEENTOIMIVUUSDIREKTIIVIN 18 ARTIKLAN 5 KOHDAN MUKAISESTI

Jos osajärjestelmän tietyille osille annetaan tarkastustodistus, tämän liitteen säännöksiä sovelletaan soveltuvin osin kyseisiin osiin.